

Bartın İlinin Kongre Turizm Potansiyeli, Sorunlar ve Çözüm Önerileri¹

Şaban ESEN²

Gökhan EMİR³

Hande UYAR⁴

Emine GENÇ⁵

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Bartın İlinin kongre turizmi açısından alt yapı imkanlarının belirlenmesi ile Bartın İlinin kongre turizmi açısından pazarlanabilmesi için ne tür çalışmalar yapılması gerektiği hususlarını ortaya koymaktır.

Bartın Üniversitesi'nin 22 Mayıs 2008 tarih ve 5765 sayılı Kanunla kurulmasıyla birlikte şehrin ekonomik ve sosyo-kültürel yapısında da gözle görülür bir hareketlilik başlamıştır. Üniversitelerin buldukları şehre doğrudan olumlu ekonomik yansımaları bilinen bir gerçektir. Diğer taraftan üniversiteler buldukları şehre sosyo-kültürel açıdan da ciddi katkılar sağlamaktadır. Üniversite bünyesindeki farklı akademik birimler tarafından sıklıkla bilimsel toplantı ve sempozyumlar düzenlenmekte, bu etkinliklere şehir dışından da konuşmacı ve dinleyiciler iştirak etmektedirler. Sayıları sık olmamakla birlikte son yıllarda ulusal kongrelerin de düzenlendiği gözlemlenmektedir. Bu tür etkinlikler sosyo-kültürel etkinlikler olmakla beraber aynı zamanda sosyo-ekonomik yansımaları da olan faaliyetlerdir. Bu tür etkinlikler özellikle ulaştırma, konaklama ve yiyecek içecek firmalarını yakından ilgilendirmektedir.

Bu çalışmada Bartın ilinin asgari seviyede ulusal bir kongre için kongre salonu, konaklama imkanları, yeme içme olanaklarının mevcudiyeti, katılımcılar için sosyal aktiviteler gibi bir kongrede temel unsurları karşılayacak imkanların mevcut olup olmadığı ayrıca kongre turizminin geliştirilmesi açısından kurumlara düşen görevlere değinilmiştir.

Çalışmada, kısaca kongre turizmi hakkında bilgi verilecek daha sonra ise Bartın özelinde kongre turizminin potansiyeli tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Turizm, kongre turizmi, Bartın,

Congress Tourism Potential of the Bartın, Problems and Suggestions for Solution

ABSTRACT

The aim of this study was to determine the Bartın Province of congress tourism infrastructure facilities in terms of the determination of Bartın Province of congress tourism and the issues that need to be done in terms of what kind of work can be marketed.

Bartın University, was established on May 22, 2008, and by Law No. 5765. After the establishment of the city of Bartın University began economic and socio-cultural activity. A well-known fact in their universities is a direct positive economic repercussions. On the other hand universities to provide significant contributions in terms of their socio-cultural of city. Scientific meetings, often by different academic units at the university and symposiums are held. Speakers and listeners are from outside the city to participate in this event. It is observed that the number of national convention held in recent years, although not often.

¹ Bu çalışma Bartın Üniversitesi Bilimsel Araştırma projesinden üretilmiştir.

² Bartın Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, sabanesen@bartin.edu.tr

³ Bartın Üniversitesi, Meslek Yüksek Okulu, Turizm ve Otel İşletmeciliği Prog.

⁴ Bartın Üniversitesi, Meslek Yüksek Okulu, Turizm ve Otel İşletmeciliği Prog.

⁵ Bartın Üniversitesi, Meslek Yüksek Okulu, Turizm ve Otel İşletmeciliği Prog

They are the activities that the economic repercussions of such activities, although the socio-cultural activities. Such activities, especially transport, accommodation and catering firms are closely related.

In this study, Bartın congress hall for a minimum level in a national congress meeting of the province, accommodation, catering facilities to meet the basic elements of a convention such as social activities for participants with the presence of was investigated is present. Also in place is given about the terms of the development of congress tourism which institutions what should do.

The study will provide information about short while later congress tourism potential of Bartın special congress tourism will be discussed.

Keywords: tourism, congress tourism, Bartın

GİRİŞ

Türkiye’de kongre turizminin önemi yakın zamanda anlaşılmış ve Türkiye’nin sahip olduğu doğal ve kültürel çekiciliklerin zenginliğine rağmen kongre turizminden yeteri kadar pay alamadığı saptanmıştır.

Başta İstanbul olmak üzere, Antalya, Ankara, Muğla ve İzmir illeri başlıca kongre yapılan iller olarak öne çıkmaktadır. Bununla beraber Anadolu’nun farklı şehirleri de kongre turizminden pay alabilmek için hızlı bir yarış içindedirler.

Bu çalışmada, Bartın ilinin kongre turizm açısından bir değerlendirmesi yapılarak, ulusal bir kongre için uygun altyapı imkanlarının varlığı ortaya konmaya çalışılmıştır. Kongre turizmi özellikle sezon dışı dönemlerde otel işletmeleri için önemli bir gelir kaynağı yaratması nedeniyle, otel işletmeleri ve buldukları bölge için önemli bir alternatif turizm türü olarak öne çıkmaktadır. Bartın ilinde düzenlenen ulusal kongre sayısı bir alin parmaklarını geçmeyecek kadar azdır. Ancak Bartın Üniversitesi’nin kurulmasıyla birlikte, ulusal düzeydeki akademik faaliyetlerin sayısı artmış ve gelecekte uluslararası kongrelerin de düzenleneceğine hiç şüphe yoktur.

Bu nedenle Bartın ilinin kongre altyapısının ortaya konması önem arz etmektedir.

KONGRE TURİZMİ

Kelime anlamı olarak toplanma, buluşma anlamına gelen kongre kavramı genel olarak belirli bir konuda insanların bilgi alışverişinde bulunması amacıyla toplanması şeklinde tanımlanabilir. Bu amaçla insanların sürekli yaşadıkları yerden kongrenin düzenleneceği yere seyahat etmesi, konaklaması, yeme-içme ve diğer hizmetlerden yararlanması sonucu ortaya çıkan etkinlik ise kongre turizmi olarak tanımlanmıştır(Delice, 2012:12)

Kongreler yapılış amaçlarına, katılımcı sayılarına, içeriklerine ve katılanların milliyetlerine göre farklı isimler altında sınıflandırılmaktadır. Bunların başlıcaları; konvansiyon, konferans, panel, forum, sempozyum, seminer, kolokyum, meeting (miting), workshop (çalıştay) ve genel kurul olarak sıralanabilir.

Bilim ve teknolojinin hızla gelişmesiyle birlikte insanlar daha fazla toplanma ve bilgi alışverişinde bulunma ihtiyacı duymuşlar ve ulaşım imkanlarının gelişmesiyle toplantılara katılım daha hızlı ve ekonomik olmuştur.

Aşağıdaki tablolarda kongre turizmiyle ilgili önemli veriler sunulmaktadır.

Tablo1: Dünyada Kongre Turizmi

Sıra	Ülke	Toplantı Sayısı	Sıra	Ülke	Toplantı Sayısı
1	ABD	829	11	Kanada	290
2	Almanya	722	12	Güney Kore	260
3	İspanya	562	13	Portekiz	249
4	Fransa	527	14	Avusturya	244
5	İngiltere	525	15	İsveç	238
6	İtalya	447	16	Avustralya	231
7	Japonya	342	17	Arjantin	223

8	Çin	340	18	Türkiye	221
9	Brezilya	315	19	Belçika	214
10	Hollanda	302	20	İsviçre	205

Kaynak: ICCA İstatistikleri , 2013

Türkiye, Uluslararası kongre ve ziyaretçi bürosu 2013 yılı verilerine göre, kongre turizminde 18. Sırada yer almaktadır.

Tablo 2: En Fazla Kongre Düzenlenen Şehirler

Sıra	Şehir	Toplantı Sayısı
1	Paris	204
2	Madrid	186
3	Viyana	182
4	Barselona	179
5	Berlin	178
6	Singapur	175
7	Londra	166
8	İstanbul	146
9	Lizbon	125
10	Seul	125
		11,718

Avrupa da Türkiye 221 UA kongre ile 10. Sırada, İstanbul ise 146 kongre ile 7. Sırada yer almaktadır. Antalya 23 kongre ile 57. ve İzmir 22 Kongre ile 59. Sırada yer almaktadır. Üç il toplam 191 kongre ile Türkiye'deki Uluslar arası kongrelerin %86'sını gerçekleştirmektedir.

Tablo 3: Türkiye'deki kongre merkezleri ve kapasiteleri

Mekan	İl	Kapasite
İstanbul Kongre Merkezi	İstanbul	3.700
Haliç Kongre Merkezi	İstanbul	3.000
Lütfi Kırdar Uluslararası Kongre ve Sergi Sarayı	İstanbul	5.000
Harbiye Askeri Müze ve Kültür Sitesi	İstanbul	1.821
Feshane Kongre Merkezi	İstanbul	3.420
WOW Hotels&Convention Center	İstanbul	6.500
Hilton Bomonti	İstanbul	2.900
Hilton Oteli	İstanbul	3.450
Grand Cevahir Otel ve Kongre Merkezi	İstanbul	3.513
İnşaat Mühendisleri Odası Kongre ve Kültür Merkezi	Ankara	726
Divan Talya Kongre ve Konferans Merkezi	Antalya	2.500
Efes Kongre Merkezi	Kuşadası	12.000
Sheraton Çeşme Otel Kongre Merkezi	İzmir	1.600

Kaynak: TURSAB Kongre Raporu, 2013

Türkiye’de kongre turizmiyle ilgili yatırımlar son yıllarda gittikçe artan oranda bir ivme kazanmıştır. Efes kongre merkezinin de tam olarak faaliyete geçmesiyle birlikte, Türkiye’nin dünya kongre turizminden alacağı payın daha da artacağı söylenebilir.

Tablo 4: Normal Turist ve Kongre Turisti Harcaması

		Harcama (\$)	Pay (%)
Turist-ortalama	TOPLAM	800	
Kongre turisti	Konaklama	750	30
	Ulaşım	750	30
	Gezi ve eğlence	500	20
	Yiyecek-içecek	500	20
	TOPLAM	2.500	100

Kongre turizmini önemli kılan nedenlerin en önemli iki nedeni, kongreye katılan delegelerin alanında uzman kişiler olmaları ve normal bir turiste oranla çok daha fazla harcama yapmalarıdır. Yukarıdaki tablodan da görüleceği üzere, ortalama turist başına harcama 800 dolar civarında iken, kongre turistinin ortalama harcaması 2.500 dolar civarlarındadır.

MATERYAL VE METOD

Çalışmada veri elde etmede ikincil veriler ve yüz yüze görüşme tekniği kullanılmıştır. Bartın İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü arşivinden yararlanılarak, Bartın’daki tesis ve tesislerin konaklama ve kongre (toplantı) imkanları elde edilmiştir. Yine bazı tesis yöneticileriyle yüz yüze görüşülerek de konuyla ilgili bilgiler verilmiş ve veriler elde edilmiştir.

BARTIN İLİNDEKİ KONGRE ALTYAPI İMKÂN LARI

Tablo 5: Bartın Kültür Merkezi toplantı salonları imkanı

Salon Adı	Ölçüler	Kapasite (Kişi)
Büyük Salon (Sinema Düzeni)		393
Küçük Salon (Sinema Düzeni)		107
Sanat Atölyesi 1	12 m X 9 m = 108 m ²	50
Sanat Atölyesi 2	9 m X 8 m = 72 m ²	35
Sergi Salonu	15 m X 7 m = 105 m ²	50
2. Kat 1. Salon	8 m X 4 m = 32 m ²	15
2. Kat 2. Salon	16 m X 3,75 m = 60 m ²	30
3. Kat 1. Salon	16 m X 3,75 m = 60 m ²	30
3. Kat 2. Salon	20 m X 3,6 m = 72 m ²	35
Bale Salonu	7 m X 7 m = 49 m ²	25
Kafe Alanı		100

Bartın Kültür Merkezi 1 Adet büyük toplantı salonu (393 kişi), 1 adet küçük toplantı salonu (107 kişilik) ile paralel oturumların yapılmasına uygun 4 adet çalışma atölyesiyle çok rahatlıkla aynı anda 6 paralel oturum yapılmasına imkan sağlayacak alt yapıya sahiptir.

Bunun yanında girişteki geniş fuayesi ve kafeteryası öğle yemeklerinin de aynı mekanda alınmasına imkan sağlayacak bir yapıya sahiptir. Ancak 300 kişiye aynı anda yemek verilmesi için farklı noktalarda servis noktalarının oluşturulması ve self servis şekli uygulanmasını zorunlu kılmaktadır.

Çok önemli bir nokta ise, katılımcıların oteller ile bağlantısını sağlayacak ulaşım (servis) hizmetlerinin aksaksız sağlanmasıdır.

Bu hizmet de sağlandığı takdirde Bartın ilinde rahatlıkla ulusal seviyede ve 200-300 delegenin katıldığı kongreler düzenlenebilir.

Tablo 5: Bartın ilindeki konaklama tesislerinin toplantı imkanları

TESİSİN ADI	Adresi	Toplantı Salonu (Kişi)	Belde	SINIFI
Bartın Grand Astra Otel	Şiremir Tabaklar Mevkii	200/50/25	Merkez	***
Grand Astra Resort Hotel	Şiremir Tabaklar Mevkii	150	Merkez	**
Amasra Sinan Otel	Kaleşah Mahallesi. Cide Yolu Cad. No:59	120	Amasra	***
Bartın Varol Otel	Kırtepe Mahallesi Kocamüftü Sokak No:15	100	Merkez	**
Amasra Kirazlar Otel	Grand Kirazlar Otel Bakacak Mevkii	150	Amasra	**
Amasra Amastrist Otel	Büyük Liman Cad. No:94	60	Amasra	**
İnkumu Sunset Otel	Yeni Mah. İskele Cad. İnkumu 1 Mesireyeri	100	İnkumu	**

BARTIN'IN KONGRE TURİZMİ AÇISINDAN SWOT ANALİZİ

Bartın İlinin Ulusal Kongre Turizmi Açısından SWOT analizi ile değerlendirilmesi

1. Üstün Yönleri

- Batı Karadeniz'in sunduğu kültürel zenginlik (Amasra ve Safranbolu ve Mengen üçlemesinin birbirlerine yakın oluşu)
- Konaklama fiyatlarının uygunluğu
- Kongre delegeleri için sosyal program imkanlarının fazlalığı
- Ulusal bir kongreyi gerçekleştirebilecek komple bir yapıya sahip olması (kültür merkezi)

2. Zayıf Yönleri

- İlde yeterli sayıda ulusal kongre imkanına sahip tesisin yokluğu
- Daha önce yeterli sayıda ulusal kongreye ev sahipliği yapmamış olmasından kaynaklanan tecrübe eksikliği
- Ana güzergahlara uzak olması

- d. Havayolu ulaşımının yetersizliği (olmaması)
 - e. Kongre finansmanı konusunda sponsor bulma güçlüğü
 - f. Büyük şirketlerin olmayışı
 - g. Bartın ili turizm işletmecilerinin işbirliği ruhunun gelişmemiş olması
3. Fırsatlar
- a. Düzenlenen ulusal kongre sayısındaki artış
 - b. Bartın Üniversitesinin şehrin sosyo-kültürel yapısına olumlu katkısı
 - c. Filyos projesi kapsamında şehrin yakınındaki Çaycuma havaalanının daha etkin olarak kullanılacak olması
4. Tehditler
- a. Komşu şehirlerin de (Zonguldak ve Karabük) kongre turizmi açısından uygun imkanları olması
 - b. Özellikle sonbahar aylarında bölgenin yağışlı iklim koşulları

BULGULAR VE TARTIŞMA

Kongre turizmi ileri teknoloji gerektiren bir etkinliktir. Sadece fiziki imkanların varlığı kongre düzenlenebilmesi için yeterli değildir. Bu çalışmada fiziki alt yapı üzerinde durulmuştur. Kongre turizminde beşeri unsurlar da en az fiziki unsurlar kadar önemlidir. Yapılan çalışma sonucunda kongre turizmi açısından Bartın'daki konaklama tesislerinin yeterli olmadığı rahatlıkla söylenebilir. Ancak tesislerin uhdesindeki çok amaçlı toplantı salonları şirket toplantıları için uygun mahiyettedir. Tesislerin bünyesinde aynı anda birden fazla toplantı yapılmasına imkan sağlayan salonların mevcut olmamasının rasyonel nedenleri arasında, bu salonların yılın diğer aylarında başka amaçlar için kullanılmamasıdır. Dolayısıyla Bartın bölgesi için önerilecek modelin şu şekilde olması çok daha akılcı olacaktır. Kongre turizmi için kamu kaynaklarıyla oluşturulmuş bir yapı olmalıdır. Bu çalışmada Bartın Kültür Merkezinin ulusal bir kongre için bazı değişikliklerle kullanılabilmesi ifade edilmiştir. Konaklama otellerde yapılacaktır. Kongre merkezi içindeki sergi salonları küçük düzenlemelerle paralel oturumların yapılabileceği salonlara dönüştürülebilir. Kongre merkezi ile oteller arasında iyi bir servis imkanı olması gerekmektedir. Kongre merkezinin fuaye alanları ise kongre katılımcıları için yemek alanları olarak düzenlenmelidir. Bu düzenleme yapıldığı takdirde Bartın ilinde ulusal düzeyde 200-300 kişilik bir kongre düzenlenebilir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

- Konaklama işletmeleri açısından sık kullanılmayan alanlar atıl kapasite olarak değerlendirildiğinden, bölgede kongre turizm amacına hizmet edecek nitelikte bir tesis mevcut değildir.
- Bu nedenle otellerin bünyesinde genel kullanım amaçlı alanların (restoran ve kafe gibi) talep olması halinde toplantı salonu olarak kullanımı daha yaygındır.
- Ancak kongre toplantılarında bu gibi alanların kullanımına sıcak bakılmaz. Bu nedenle kongre turizm için ayrı bir planlama yapılması gerekmektedir. Yukarıda da ifade edildiği üzere, böyle bir düzenleme otel işletmeleri için oldukça pahalı bir uygulama olacağından bu uygulamanın kamu tarafından yerine getirilmesi konaklama ihtiyacının ise oteller tarafından sağlanması en çok kullanılan yöntemdir.
- Yapılan çalışmada, Bartın ilindeki Kültür Merkezinin bazı düzenlemelerle ulusal bir kongre için en uygun yapı olduğu ifade edilebilir. Ancak kongre merkezi olarak seçilen bu alana konaklama yapılan otellerden transfer imkanları çok iyi bir şekilde sağlanmalıdır.
- Kongreler çoğunlukla gelişmiş şehir merkezleri ve yakın bölgelerde konumlanmaktadır. Bartın'ın ana yollara uzak ve gelişmesini henüz tamamlamadığı göz önüne alındığında bu hususta Bartın için bir dezavantajdır.
- Kongre otelciliği teknik donanım ve diğer unsurlar açısından güçlü bir altyapıya ihtiyaç duyar. Simültane tercüme, özel programlar, davetiye hazırlama ve dağıtımı, çeşitli transferler, otel rezervasyonları, medya ve delegelerin bir araya getirilmesi, kongre binası ve merkezinin organize edilmesi, refakatçi ve eşler için tur paketlerinin hazırlanması gibi detaylı ve profesyonel beceri gerektiren hazırlıklar gerektirir. Bu nedenle Kongre düzenlemek konusunda uzman olan işletmeler

aracılığıyla gerçekleştirilmesi gerekir. Bartın'da böyle bir işletme ya da organizasyon mevcut değildir ve olacağı da belirsizdir.

- Kongrelerin yapılabilmesi için gerekli olan toplantı binaları ve merkezleri gibi sabit yatırımlar yüksek maliyetlidir. Genellikle devlet veya yerel idarelerce gerçekleştirilir. Bartın'da böyle bir yatırım yerel idarelere yoktur. Devlet tarafından yapılan Kültür Merkezi de esasen Kongre binası olarak değil genel amaçlara hizmet olarak yapılmıştır.
- Kongre turizminde başarı sağlamak için yalnızca ilgili kuruluşların değil, toplumun tamamının destek vermesi ve değişik kesimler arasında etkin bir işbirliği olması gerekir. Bartın'da ilgili ve yetkili kesimin bir araya gelip böyle bir faaliyet/organizasyona destek vermesi yada etkin bir işbirliğinde olması tarafımızca olumsuz olarak değerlendirilmektedir (geçmiş tecrübelerle sabittir).
- Bu tür organizasyonlarda başarı sağlamak için, ulaşım, altyapı, konaklama, kongre salonu ve imkanları, personel, güvenlik, yan hizmetler, çevre ve kültürel zenginlikler gibi konularda belirli bir kalite ve kapasiteye sahip olmak gerekir. Bartın için bütün bu hususlar yüzdeye vurulduğunda ortalamanın altında kalacağı anlaşılmaktadır.
- Bartın Üniversitesi'nin varlığı dolayısıyla Bartın'da ulusal ve uluslararası kongreler düzenlenmeye başlanmıştır. Bu ihtiyacı karşılamak üzere üniversite bünyesindeki toplantı salonu yeterli gelmemektedir. Bu amaçla ve ileriki yıllardaki talep de göz önüne alındığında Mevcut Kültür Merkezinin bazı düzenlemelerle 200-300 kişilik delegelik kongreler için en uygun yapı olduğu söylenebilir.

KAYNAKÇA

Bartın İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Verileri, 2012

Zonguldak-Karabük ve Bartın İlleri Turizm Sektör Analizi, (2013), Safranbolu Turizm İşletmecileri Derneği, Karabük

Kozak, N.,Kozak, M., Kozak, M., (2012), Genel Turizm, Kongre Turizmi ve Fuar Organizasyonları, Detay Yayıncılık, Ankara

Esen, Ş., (2008), Kongre Turizmi Ders Notları, Bartın

Fuar ve Kongre Merkezi Fizibilite Etüdü, BAKKA , Makro Yönetim Danışmalık, 2012

Ersun, N., Kahraman, A., (2009), Kongre turizminin geliştirilmesinde kongre ve ziyaretçi bürolarının rolü ve önemi, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Yıl:8 Sayı:15 Bahar , s.89-114

Delice, K., (2012), Kongre turizmi ve Türkiye'deki toplantılarda katılımcı algılarının incelenmesi; Antalya yöresinde bir uygulama, Akdeniz Üniversitesi, SBE, Yüksek Lisans Tezi, Antalya